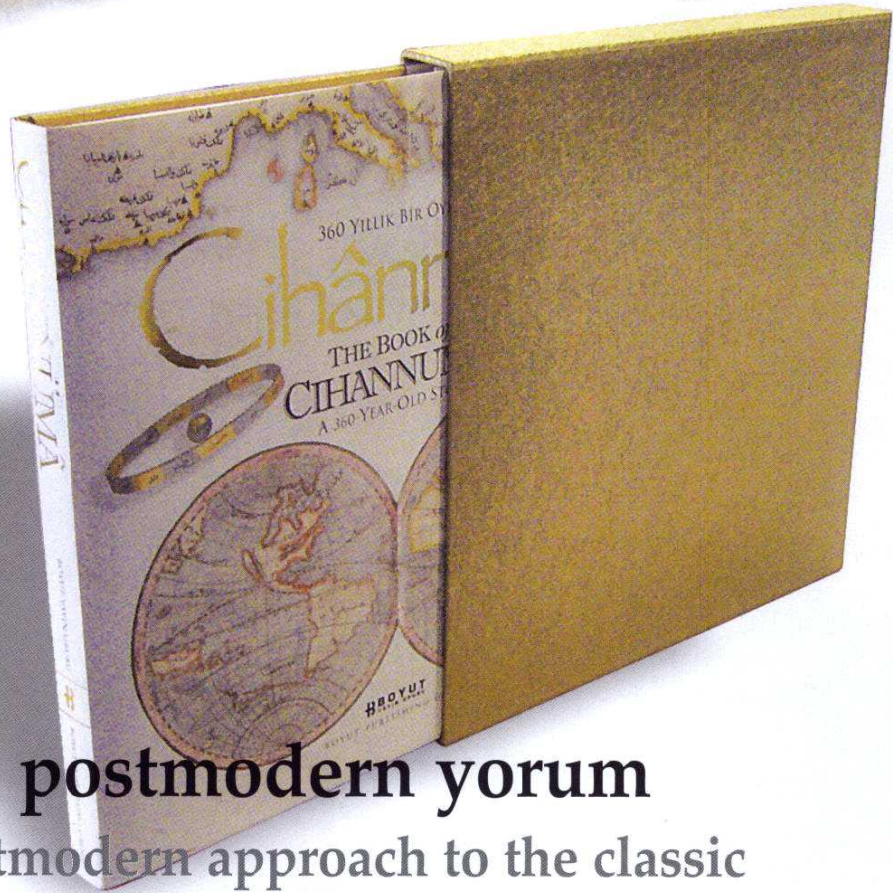

FİKİRDEN ÜRÜNE

FROM IDEA TO PRODUCT

Klasığe postmodern yorum

A postmodern approach to the classic

CIHÂNNÜMÂ

İlki ordu kâtibi Katip Çelebi'nin notlarından 360 yıl önce doğan "Kitab-ı Cihânnümâ", Bülent Özukan ve ekibi tarafından orijinali korunarak yeniden yorumlandı...

The first "Kitab-ı Cihânnümâ" was born from the notes of military clerk Kâtip Çelebi some 360 years ago. Today, Bülent Özukan and his team have reinterpreted it while remaining loyal to the original...

By Hande Öğüt

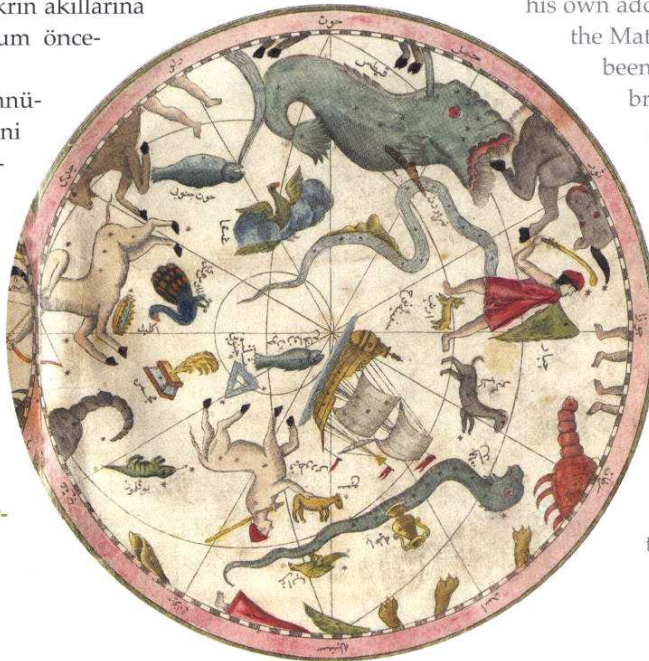
Jorge Luis Borges bir metne anlamını veren, metnin kendisi değil bağlamı olduğunu söyler ve sanatta kimin yazdığının değil, kimin okuduğunun önemli olduğunu vurgular. Kâtip Çelebi'nin notlarından 360 yıl önce doğan "Cihânnümâ"nın postmodern versiyonunu gördükten sonra bu "hikâye"nin tam da Borges'lik olduğunu düşündüm. Metnin anlamını değiştirmeden, yepyeni bir bağlam içinde yorumlayan bu çalışma, okura da, metni farklı biçimlerde yorumlama imkânı tanıyor. Kâtip Çelebi'nin 1648'de yazmaya başladığı, 1654'de eklemeler yaptığı ve 1732'de İbrahim Müteferrika'nın da kendi eklemelerini yaparak Matbaa-ı Amire'de bastığı "Kitab-ı Cihânnümâ" yepyeni bir anlayış, yeni bir tasarımla ve aslından uzaklaşmak-sızın hayata geçirildi. Bu fikrin akıllarına nereden geldiğini soruyorum öncelikle Bülent Özukan'a...

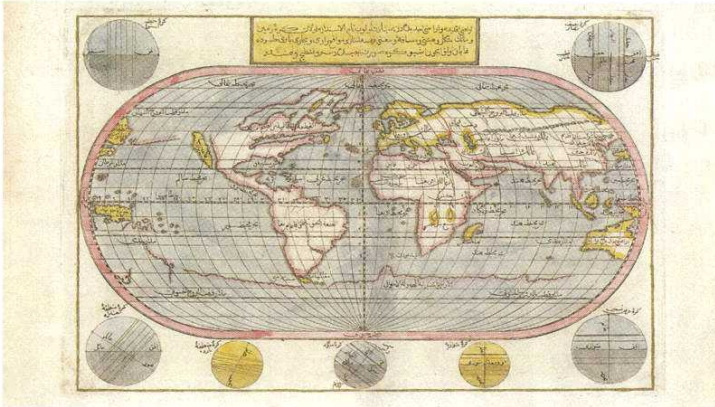
"Bir müzayededen 'Cihânnümâ'nın baskılarından birini almıştım. Uzun süre arşivimizde bir kitap olarak kaldı. Adını biliyorduk ama içinde ne yazdığını bilmiyorduk. Meraktan başladık bu işe, keyif için yaptık öncelikle" diyor.

Hazırladığınız eserin "Kitab-ı Cihânnümâ üzerine bir kitap" olduğunu söylüyorsunuz. Postmodernizm tam da bu sanırım!

Jorge Luis Borges says that it's the context that gives meaning to a text and stresses that it's not the author who writes it that is important but rather, who reads it. And after seeing the postmodern version of "Cihânnümâ", which was first born 360 years ago, adapted to contemporary day by Bülent Özukan and friends that I thought that this "story" was a perfect Borges example. This exercise that interprets the text with a brand new context without changing the meaning, at the same time allows readers to interpret the text in different ways based on the information provided during different eras. Kâtip Çelebi began writing "Cihânnümâ" in 1648, and made additions to it in 1654. In 1732, İbrahim Müteferrika made

his own additions and had it printed at the Matbaa-ı Amire. It has now been brought to life with a brand new understanding, and a brand new design. What's more, it's totally loyal to the original! The information that it contains and the changes over time have been presented together with explanations. My first question to Bülent Özukan was where the idea first came from... "I had purchased one of the "Cihânnümâ" prints at

Bülent Özükan ve beş yıl boyunca ona yardımcı olan özverili ekibinin -Murat Öneş, Orhan Koloğlu, Mustafa Kaçar, Füsün Savcı, İbrahim Yılmaz- hazırladığı eser, okurlarına isme özel sertifikaları ile sunuluyor.

The masterpiece that took five years to produce was prepared by Bülent Özükan and his team (Murat Öneş, Orhan Koloğlu, Mustafa Kaçar, Füsün Savcı, İbrahim Yılmaz) is presented to readers with a special certificate in their names.

Cihannümâ, 1648'de Kâtip Çelebi tarafından yazılmış. Kitaplar o dönem saray ve padişah için yazılıyor. Hem bilgi vermek hem de eğlendirmek amacını taşıyor. Bu kitap da Osmanlı sarayının dışında olup bitenleri anlatmak için yazılmış. İlk basımından 76 yıl sonra şeyhülislam bu kitabı yeniden basma önerisinde bulunuyor ve İbrahim Müteferrika kitabı ilginç bulup çeşitli eklemeler yaparak kitabı yeniden basıyor. 360 yıl sonra ise tüm bu birikimleri irdeleyerek bugünün teknoloji ve bilgileriyle "Kitab-ı Cihannümâ" üzerine bir kitap yaptık. Kendi içinde tıpkıbasımı da var, kişiye özel sertifikası da var. 300 yıl sonra İbrahim Müteferrika'lık yapıp mevcudiyetteki metne yeniden bir şeyler ekledik. Postmodern dediğimiz, bu kitabın yeniden yaratılmasıdır.

an auction. It remained in our archive as a book for a very long time. We knew its name but didn't know what it said. We set off purely out of curiosity. We weren't thinking that we'd put it together and sell it. We did it for pleasure firstly."

You're saying that you prepared "a book on Kitab-ı Cihannümâ". This is postmodernism to a T!

Cihannümâ was first written by Kâtip Çelebi in 1648. Back then, books were written for the palace and the king. They were meant to be informative and entertaining. This book was written to describe what went on outside of the Ottoman palace. 76 years after the first print, the Şeyhülislam (the chief religious official in the Ottoman empire) suggested having it reprinted and İbrahim Müteferrika, finding the book interesting, made various additions and had the book reprinted. 360 years later, we made a book on "Kitab-ı Cihannümâ" by examining all of this information using today's technology and knowledge. What's postmodern is that this book has been recreated.

How did the preparation take place?

We wanted to prepare a book that would be understood by not only researchers of history, but also anyone who has an interest

Hazırlanış süreci nasıl oldu? Önce bir kitap hazırlayıp onu beğenmediğinizi ve işe yeniden giriştiğinizi biliyorum...

Tek nüsha olarak çoğalttığımız tıpkıbasım "Cihânnümâ" bizi hayal kırıklığına uğrattı. Çünkü haritaları hariç, giriş ve içindekiler bölümleriyle orijinalinin aynısı hissini veren bu kitapta hiçbir ilgi çekiçi yan yoktu. Onu bir yana bırakıp yeniden başladık çalışmaya ve akademik olmaktan özellikle uzak durduk, çünkü sadece tarih araştırmacıları için değil, tarihe meraklı herkes için anlaşılabilir bir kitap hazırlamak istedik. Bugüne dek Türk Tarih Kurumu, "Cihânnümâ"yı iki cilt olarak Latin harfleriyle bastı, buna rağmen çok zor anlaşılabilir bir dili var bu çevirim yazının. Çünkü Osmanlıcada nokta yok. Bu nedenle biz bir özet bilgi vermeyi uygun gördük, mealen bir tercüme yaptık.

Dönemin "Cihânnümâ"sı neden bu kadar önemliydi?

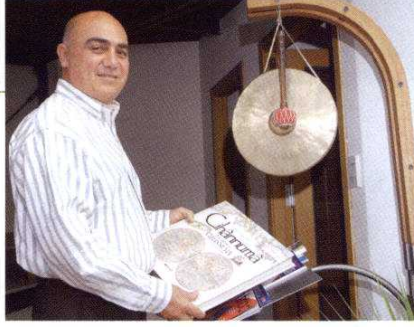
Dünyanın yuvarlak olduğunu Osmanlı dünyasında ilk telaffuz eden kitap olduğu için o dönem için büyük önem taşıyordu.

Yeni yoruma neler eklediniz?

Kitabı önemli kılan, elbette içerdiği değerli bilgilerin yanı sıra özellikle çoğu İbrahim Müteferrika tarafından eklenen harita ve levhalardı. Osmanlı tarihi üzerine çok değerli araştırmaları bulunan Prof. Dr. Mustafa Kaçar, haritalar ve levhalar üzerine isteklerimizi ve sorularımızı yanıtladı ki bu çeşitli aralarla üç yıl sürdü. Haritaların birebir çevirisi yapıldı, renklendirildi. Kitabı Türkçeye çevirdik. Orhan Koloğlu, bugünün okuyucusuna heyecan verecek şekilde mealen ve bugünün bilgisine gönderme yaparak bir çeviri yaptı. Kitabın içinde "Cihânnümâ" kitabının tıpkıbasımı da var.

Kitap, her okurun adına kayıtlı sertifikalar ile sunuluyor. İnsan kendini çok özel hissediyor doğrusu...

Bu bir koleksiyon kitabı. Avrupa'da bu tür kitaplar mutlaka bir sertifika içerir ki her koleksiyoncu kaçınıcı baskının kendinde olduğunu bilsin. Koleksiyonerliğin ruhunda vardır bu. ▲

BÜLENT ÖZÜKAN KİMDİR?/WHO IS HE?

Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi Basın Yayın Yüksek Okulu Sinema ve Televizyon bölümünü bitirdikten sonra İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisans eğitimi gördü. 1969'da Yeni Asır Gazetesi'nde başladığı gazetecilik hayatına, 1978-1980 arası Ankara Belediye Başkanlığında kültür ve yayın konularında görev yaparak devam etti. Günaydın, Vatan, Demokrat, 7 Gün ve Ankara Ekspres gazetelerinde yazı işleri müdürlüğü ve Ankara Belediyesi'nde kültür ve yayın işlerinden sorumlu başkanlık danışmanlığı yapan Özukan, 1983'te İletişim Yayınları'nın kurucuları arasında yer aldı. Halen 1986'da kurduğu Boyut Yayın Grubu ve Boyut A.Ş.'de çalışmalarına devam ediyor.

He studied Cinema and Television at the Media College at the Ankara Political Sciences Faculty. He then obtained a post-graduate education at Istanbul University Social Sciences Institute. He commenced his career in journalism in 1969 at Yeni Asır Newspaper and continued at the Ankara Mayorality between 1978-1980. He was the features editor at many newspapers, an editor at TRT and a culture and media advisor at the Ankara Municipality. He was amongst the founders of İletişim Publications together with Murat Belge in 1983. He continues as general director and chairman of Boyut Publishing Group and Boyut A.Ş., which he founded in 1986.

in history. Until now, the Turkish Historical Society had printed "Cihânnümâ" in two volumes in the Latin alphabet. Despite this, this conversion text has a very hard-to-understand language because there are no full stops in Ottoman. Sentences start and continue for lines and lines. That's why we thought it would be suitable to give a summary of the information...

Why was that period's "Cihânnümâ" so important?

It was of great significance for that period because it was the first book in the Ottoman world that suggested that the world was round.

What did you add to the new interpretation?

What makes this book important is undoubtedly the valuable information it withholds as well as the maps and inscriptions added mostly by İbrahim Müteferrika. Prof. Dr. Mustafa Kaçar, an Ottoman history researcher, answered our requests regarding the maps and the inscriptions and answered our questions. This phase took 3 years. The maps were translated identically and were produced in color. We found gold paint

similar to what was used back then. We translated the book into Turkish. Orhan Koloğlu translated the text in such a way as to excite the reader and made references to today's knowledge. There is an exact copy of the "Cihânnümâ" book in the book itself. There is also a registered copy at the Topkapı Palace. There's an original of the 698 page collection that comprises 40 inscriptions and 56 pages. We placed the exact copy of the whole of the original copy in the book.

The book is presented with personal certificates to each reader. It makes a person feel special...

It's a collector's piece. We printed 2 thousand copies of the book and each contains a certificate. When readers purchase the book they can have their names written on the certificate. ▲